

UZASADNIENIE

M. O. w pozwie wniesionym w dniu 2 czerwca 2012r., skierowanym przeciwko Województwu (...), wniósł o zasądzenie kwoty 4.384,68 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 marca 2010r. oraz zasądzenie kosztów procesu według załączonego spisu kosztów, tytułem naprawienia szkody za naruszenie autorskich praw majątkowych powoda do programu (...) przez zamieszczenie na stronie internetowej dwóch fragmentów mapy, do której wyłączne prawa posiada powód, podnosząc że pozwany przejął zobowiązania SP ZOZ Ośrodka (...) w P., na stronie którego zamieszczono fragmenty mapy powoda.

(pozew k. 2-5)

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 27 czerwca 2012 r. w sprawie I Nc 197/12 Sąd uwzględnił powództwo.

(nakaz zapłaty k. 26)

Pozwany w ustawowym terminie wniósł sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty, wnosząc o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda kosztów procesu.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwany podniósł, że powód nie wykazał, że pozwany wykorzystał utwór, będący przedmiotem jego praw majątkowych; dowodem na tą okoliczność nie może być pismo z dnia 23 czerwca 2009r. podpisane przez M. S. (1), gdyż nie był on osobą uprawnioną do składania oświadczeń woli w imieniu Ośrodka w P.. Ponadto pozwany podniósł, że powód jedynie „enigmatycznie” wskazał, że ma licencję na korzystanie z programu (...), nie udowodnił, że istnieją wspólne elementy pomiędzy mapą będącą przedmiotem jego praw majątkowych, a mapą zamieszczoną na stronie Ośrodka, a nadto nie wykazał, że w mapie zamieszczonej na stronie Ośrodka elementy twórcze, o ile takowe istnieją, zostały przeniesione z utworu, do którego powód posiada prawa majątkowe.

Z ostrożności procesowej pozwany wniósł o zmniejszenie odszkodowania do dwukrotności ceny określonej w cenniku, albowiem działania Ośrodka nie miały charakteru zawinionego.

Pozwany zgłosił m.in. dowód z opinii biegłego artysty plastyka w celu ustalenia, czy mapa użyta na stronie internetowej Ośrodka jest tożsama z mapą, która stanowi przedmiot praw majątkowych powoda, a także, czy mapa (...) opublikowana na stronie Ośrodka nosi cechy indywidualnej pracy twórczej zasługującej na ochronę prawną. (sprzeciw k. 29-34, zarządzenie k. 50)

Powód, w odpowiedzi na sprzeciw, poparł żądania pozwu, wnosząc o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego ds. geodezji i kartografii celem ustalenia liczby i zakresu elementów wspólnych, znajdujących się na mapie powoda oraz mapie bezprawnie rozpowszechnianej przez pozwanego, a jednocześnie wniósł o oddalenie wniosku o powołanie biegłego artysty plastyka

(pismo procesowe k. 58-62)

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Powód jest przedsiębiorcą działającym na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej pod firmą (...) z siedzibą w Ł.

(zaświadczenie k. 16)

W dniu 13 lutego 2006r. powód zawarł z (...) spółką z o.o. w Ł. umowę licencyjną wyłączną Nr 5.14.3.2006 na okres dwóch lat, w myśl której powód uzyskał wyłączną licencję na korzystanie z utworów w postaci cyfrowej mapy Polski

oraz wszelkich programów komputerowych zawierających tę mapę lub też jej elementy na wyszczególnionych polach eksploatacji, w tym zezwolenia na wykorzystywanie praw zależnych przez udzielanie sublicencji osobom trzecim na utrwalenie i zwielokrotnienie metodą poligraficzną i elektroniczną oraz rozpowszechnianie m.in. w sieci Internet rastrowych obrazów kartograficznych (map) stanowiących przedmiot umowy. Przedmiotem tej umowy był m.in. program komputerowy zawierający tę mapę pn. (...). (umowa k. 11)

Zgodnie z aneksami do umowy, uległa ona przedłużeniu na trzy kolejne okresy dwuletnie. (aneksy k. 12-13)

Zgodnie z cennikiem powoda, obowiązującym od dnia 1 grudnia 2006r., wynagrodzenie za rozpowszechnianie fragmentów mapy w pojedynczej stronie internetowej, przy zamówieniu 2 – 5 fragmentów, przez okres nieprzekraczający roku, wynosi 599 zł netto, do którego dolicza się podatek VAT w stawce podstawowej w obowiązującej wysokości, tj. 736,77 zł brutto (z uwzględnieniem 23 % stawki podatkowej). (cennik licencyjny k. 14)

Powód udziela licencji i sublicencji na fragmenty map, ustalając wynagrodzenie zgodnie z cennikiem z dnia 1 grudnia 2006r.

(umowy k. 90-95)

Ośrodek (...) w P. był spółką z ograniczoną odpowiedzialnością a jego organem założycielskim było Województwo (...). Organem sprawującym nadzór nad Ośrodkiem był Zarząd Województwa (...).

Ośrodek ten został zlikwidowany uchwałą Sejmiku Województwa (...) nr (...) z dnia 20 października 2010r. oraz uchwałą Zarządu Województwa (...) nr (...) z dnia 9 listopada 2010r.

(wpisy o likwidacji w KRS k. 19, statut k. 76-78)

Na stronie internetowej Ośrodka (...) w serwisie <http://www.otua.pl/zycie/dojazd.htm> w czerwcu 2009r. zostały zamieszczone dwa fragmenty mapy Polski pochodzące z programu (...). Ujawnił to pracownik powoda, M. R., która dokonała zabezpieczenia strony przez wykonanie print screenu i zapisania strony na serwerze firmy powoda. Dokonano jednocześnie wydruku dokonanego zabezpieczenia.

(wydruki k. 64-68, zeznania świadka M. R.

protokół rozprawy z 17.10.2014r., 00.02.07 – 00.11.29, k.363,

opinia biegłego ds. kartografii M. S. (2) z załącznikami k. 116-141)

Powód w piśmie z dnia 2 czerwca 2009r., doręczonym w dniu 23 czerwca 2009 r., poinformował Ośrodek w P. o bezprawnym wykorzystaniu dwóch fragmentów mapy, do rozpowszechniania której wyłączne prawo posiada powód, wzywając pozwanego do uregulowania w terminie 7 dni od otrzymania pisma, stanu prawnego dotyczącego bezprawnego zreprodukowania i rozpowszechniania obrazów map.

(pismo k.9, potwierdzenie odbioru k. 9v)

M. S. (3), informatyk Ośrodka w P., w piśmie z dnia 23 czerwca 2009r. przeprosił za bezprawne użycie dwóch fragmentów mapy Polski i poinformował o natychmiastowym usunięciu map. (pismo k. 10)

Pismem z dnia 12 lutego 2010r. powód wezwał Ośrodek w P. do zapłaty kwoty 4.384,68 zł w terminie do dnia 28 lutego 2010r., tytułem naruszenia autorskich praw majątkowych.

(wezwanie z potwierdzeniem nadania k. 15)

Mapa pozyskana ze strony internetowej Ośrodka w P., jak i mapa pochodząca z programu (...), uwzględniając analizę pod względem zastosowania technik związanych z kartograficzną generalizacją treści map w procesie ich tworzenia,

są jedną i tą samą mapą. Przeprowadzona weryfikacja wykazała spełnienie szeregu kryteriów zgodności w kwestii generalizacji treści map, które nie pozostawiają wątpliwości, że mapy te są tożsame, gdyż nie ma możliwości uzyskania tytułu zgodności w dwóch różnych opracowaniach. Sporne mapy charakteryzuje pełen poziom twórczości.

(opinia biegłego z zakresu kartografii Marcia Ś.

wraz z załącznikami jw.)

Opinie biegłego sądowego M. Ś. są logiczne, jasne, przekonujące i kategoryczne. Biegły wyczerpująco ustosunkował się w opiniach uzupełniających (k. 164-183, 285-287) do zarzutów i pytań pozwanego, udokumentował też posiadane kwalifikacje (k. 281-282) oraz przedstawił w ustnej opinii uzupełniającej swoje doświadczenie zawodowe w zakresie kartografii (k. 287).

Z załączników do opinii podstawowej biegłego M. Ś. (k. 131-135) wynika, że biegły porównywał mapy z serwisu internetowego Ośrodka z mapami z programu (...), a zatem zarzuty pozwanego dotyczące niewykazania przez powoda, „z jakiego konkretnego utworu” zostały przeniesione „elementy” na mapę zamieszczoną na stronie Ośrodka (...) (sprzeciw k. 31) są całkowicie chybione.

Opinia biegłego, tak jak inne dowody, podlega ocenie według reguł określonych w art. 233 § 1 k.p.c., lecz odróżnia ją pod tym względem szczególnie dla tego dowodu kryterium oceny, tj. poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób sformułowania w niej stanowiska oraz stopień stanowczości wyrażonych ocen, a także zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej. Specyfika oceny dowodu z opinii biegłego wyraża się tym, że jej sfera merytoryczna jest kontrolowana przez sąd, który nie ma wiadomości specjalnych, tylko w zakresie logicznego myślenia i wiedzy powszechnej (por. wyrok SN z dnia 13 lutego 2004r., IV CK 24/08, OSNC 2005/3/45).

Pod tym też kątem Sąd dokonał oceny opinii wydanych w sprawie przez biegłego M. Ś. i z przedstawionych wyżej względów uznał się za miarodajne.

Sąd, oceniając opinię biegłego, nie może, w miejsce poglądów (wniosków) biegłego, wprowadzać własnych stwierdzeń, o ile nie ma żadnych zastrzeżeń pod względem fachowości, czy też logiczności opinii (por. wyrok SN z dnia 19 grudnia 1990r., I PR 148/90 OSP 1991/11/30), a z taką sytuacją mamy do czynienia w rozpoznawanej sprawie i Sąd nie mógł wkraczać w zakres wymagający wiedzy specjalnej.

Sąd uznał zeznania świadka M. S. (3) (k. 356-357) za pozbawione mocy dowodowej, jako że osoba przesłuchana nie jest osobą, która podpisała pismo znajdujące się na k. 10 akt sprawy.

Moc dowodową posiada natomiast powyższy dokument, który stanowi dokument prywatny (art. 245 k.p.c.), a z treści jego wynika, że M. S. (3) (informatyk w Ośrodku w P.) przyznał, że na stronie internetowej Ośrodka zamieszczone zostały dwa sporne fragmenty mapy, które zostały usunięte ze strony internetowej po uzyskaniu informacji o bezprawnym charakterze tego działania.

Pozwany w żaden sposób nie wykazał, że dokument ten nie pochodzi od osoby, która go podpisała.

Dokument ten ma charakter deklaracyjny (zaświadczenia dowodowe) i obejmuje stwierdzenie oświadczenia co do zawartych w nim faktów (por. K. Piasecki w: KPC. Komentarz, Tom I, Wydawnictwo C. H. Beck, Warszawa 2014r., s.988)

Kwestionowanie przez pozwanego umieszczenia mapy na stronie internetowej Ośrodka ma w tej sytuacji walor jedynie procesowy, zmierzający do uniknięcia odpowiedzialności odszkodowawczej.

Sąd na podstawie art. 217 § 2 k.p.c. oddalił wniosek pozwanego o powołanie biegłego artysty plastyka, gdyż zakreślona teza dowodowa jest nieadekwatna do specjalizacji biegłego artysty plastyka i uznał, że wniosek ten powołany został jedynie dla zwłoki. Pozwany nie zgłosił zastrzeżenia w trybie art. 162 k.p.c. do postanowienia oddalającego ten wniosek.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo jest uzasadnione i zasługuje na uwzględnienie w całości.

W oparciu o przeprowadzone dowody, Sąd uznał, że na stronie internetowej prowadzonej przez Ośrodek w P., którego zobowiązania przejął pozwany, zostały umieszczone sporne fragmenty mapy Polski, a miało to miejsce w czerwcu 2009r., tj. w okresie obowiązywania umowy licencyjnej zawartej przez powoda ze spółką (...).

Tak więc, legitymacja czynna powoda jest oczywista. Z treści umowy licencyjnej wynika, że przedmiotem licencji wyłącznej jest m.in. program komputerowy pn. (...), a z tego właśnie programu pochodziły fragmenty mapy zamieszczone w Internecie.

Okolicznością sporną było również to, czy zamieszczone w Internecie fragmenty mapy są tożsame z mapą, do której prawa posiadał powód. Wątpliwości te wyjaśnił biegły sądowy z zakresu kartografii, który w sposób jasny, logiczny i przekonujący wyjaśnił, że zachodzi pełna tożsamość treści fragmentów mapy ze strony internetowej Ośrodka w P. z mapą, do której wyłączną licencję posiadał powód.

Reasumując, pozwany wykorzystał fragmenty mapy powoda na swojej stronie internetowej, co wymaga dokonania oceny prawnej w świetle przepisów ustawy z dnia 4 lutego 1994r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t.j. Dz. U. Nr 90 z 2006r., poz. 631 ze zm., dalej „prawo autorskie”).

W pierwszej kolejności rozważenia wymaga to, czy mapa wykorzystana przez pozwanego stanowi utwór w rozumieniu prawa autorskiego, a dalej – czy pozwany dopuścił się naruszenia przepisów tej ustawy oraz czy powód poniósł szkodę na skutek naruszenia jej przepisów.

Zgodnie z art. 1 powołanej ustawy, przedmiotem prawa autorskiego jest każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiegokolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia. W szczególności „utworami” w rozumieniu tego przepisu są utwory kartograficzne wyrażone słowem, symbolami matematycznymi, znakami graficznymi i podlegają ochronie prawno-autorskiej, jako jedna z kategorii utworów (por. m.in. wyrok SA w Warszawie z dnia 2 października 1996r., I ACa 2/96, OSA 1997/4/28).

Linia orzecnicza Sądu Najwyższego, jeśli chodzi o kwalifikowanie utworu prawnoautorskiego, jest zasadniczo liberalna i daje się ująć w formułę, że każdy pomysł korzysta z ochrony prawnoautorskiej, jeżeli jest wystarczająco zindywidualizowany i twórczy oraz jeżeli został utrwalony w jakiegokolwiek postaci (por. wyrok SA w Łodzi z dnia 23 lipca 2013r., I ACa 316/13 oraz powołane tamże bogate orzecznictwo SN, Portal orzeczeń SA w Ł.).

Mając na uwadze przyjętą w orzecznictwie wykładnię art. 1 prawa autorskiego, nie ma żadnych wątpliwości, że mapa, do której wyłączną licencję posiadał powód, posiada indywidualny i twórczy charakter, który pozwala objąć tę mapę ochroną prawnoautorską.

Zatem, mapa Polski, do której powód nabył prawa, posiada cechy oryginalności i indywidualności, pozwany natomiast rozpowszechniał ten utwór w ten sposób, że na stronie internetowej umieścił fragmenty mapy, czyniąc je powszechnie dostępnymi dla bliżej nieustalonej liczby osób, nie posiadając do tego uprawnień, gdyż nie zawarł wcześniej umowy licencyjnej z powodem, który uzyskał wyłączne uprawnienie do zezwalania osobom trzecim na rozpowszechnianie fragmentów mapy metodami poligraficznymi i elektronicznymi.

Powód uzyskał licencję wyłączną, a zgodnie z art. 67 ust. 4 prawa autorskiego, o ile umowa nie stanowi inaczej, uprawniony z licencji wyłącznej ma prawo dochodzić roszczeń z tytułu naruszenia praw autorskich w zakresie udzielonej licencji; umowa, którą zawarł powód takiego wyłączenia nie doznaje, a więc powód jest legitymowany czynnie do dochodzenia roszczenia pozwu.

Zgodnie z art. 79 ust. 1 prawa autorskiego, twórca może żądać od osoby, która naruszyła jego autorskie prawa majątkowe: zaniechania naruszenia, wydania uzyskanych korzyści albo zapłacenia w podwójnej, a w przypadku, gdy

naruszenie jest zawinione – potrójnej wysokości stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu; przepis ten zawiera zatem dyspozycję ustalenia wysokości wynagrodzenia w chwili jego dochodzenia, czyli uwzględnienia stanu rzeczy, istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy (art. 316 § 1 k.p.c.). Chwilą dochodzenia wynagrodzenia jest chwila wystąpienia z powództwem.

Roszczenie pozwu dochodzone jest w oparciu o cennik obowiązujący w przedsiębiorstwie powoda w chwili wniesienia pozwu, tj. obowiązujący bez zmian od dnia 1 grudnia 2006r.

Wynagrodzenie stosowne w rozumieniu art. 79.ust. 1 prawa autorskiego, to takie wynagrodzenie, jakie otrzymałby autor, gdyby osoba, która naruszyła jego prawa majątkowe, zawarła z nim umowę o korzystanie z utworu w zakresie dokonanego naruszenia (por. m.in. wyrok SA w Łodzi z dnia 26 lutego 1998r., I ACa 39/98, OSA 1999/2/6, wyrok SN z dnia 25 marca 2004r., II CK 90/03, OSNC 2005/4/66).

Działanie podmiotu, którego zobowiązania przejął pozwany i który bez sprawdzenia, komu przysługują prawa autorskie do programu komputerowego, którego częścią była wykorzystana w Internecie mapa, Sąd uznał za lekkomyślne i niedbałe z punktu widzenia interesu tego podmiotu, który był samodzielnym publicznym zakładem opieki zdrowotnej, które to działanie w konsekwencji skutkuje sankcjami wynikającymi z prawa autorskiego, chroniącymi autorskie prawa majątkowe powoda. Takie działanie jest także działaniem zawinionym w rozumieniu art.79 ust. 1 pkt 3 ppkt b prawa autorskiego, winy w prawie cywilnym nie można bowiem utożsamiać wyłącznie z winą umyślną.

W tym stanie rzeczy, zachodzi przesłanka zawinienia, w związku z czym Sąd przyjął, że należne wynagrodzenie należy ustalić w wysokości trzykrotnej stawki wynikającej z cennika powoda i w tej sytuacji zasądził kwotę 4.384,68 zł (736,77zł x 2 fragmenty = 1.473,54zł x 3 = 4.420,62 zł), tj. dochodzoną pozwem (art. 321 § 1 k.p.c.).

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i art. 108 § 1 k.p.c. (zasądzono na rzecz powoda kwoty obejmują koszty wymienione w spisie oraz uiszczono wynagrodzenie biegłego sądowego – 1.980 zł).

Na podstawie art. 113 ust. 1 u.k.s.c. w zw. z art. 83 ust. 2 u.k.s.c. w zw. z art. 98 § 1 k.p.c. nakazano pobrać od pozwanego nieuiszczone wydatki w postaci wynagrodzenia biegłego (odezwy k. 222, 297).

Z/

Doręczyć odpis wyroku z uzasadnieniem pełnomocnikowi pozwanego.